

Statele medievale în spațiul românesc: Transilvania, Țara Românească, Moldova, Dobrogea

Schița lecției

1. Întemeierea Transilvaniei
2. Întemeierea Țării Românești
3. Întemeierea Moldovei
4. Întemeierea Dobrogei

Întemeierea Transilvaniei (Țara de dincolo de Păduri)

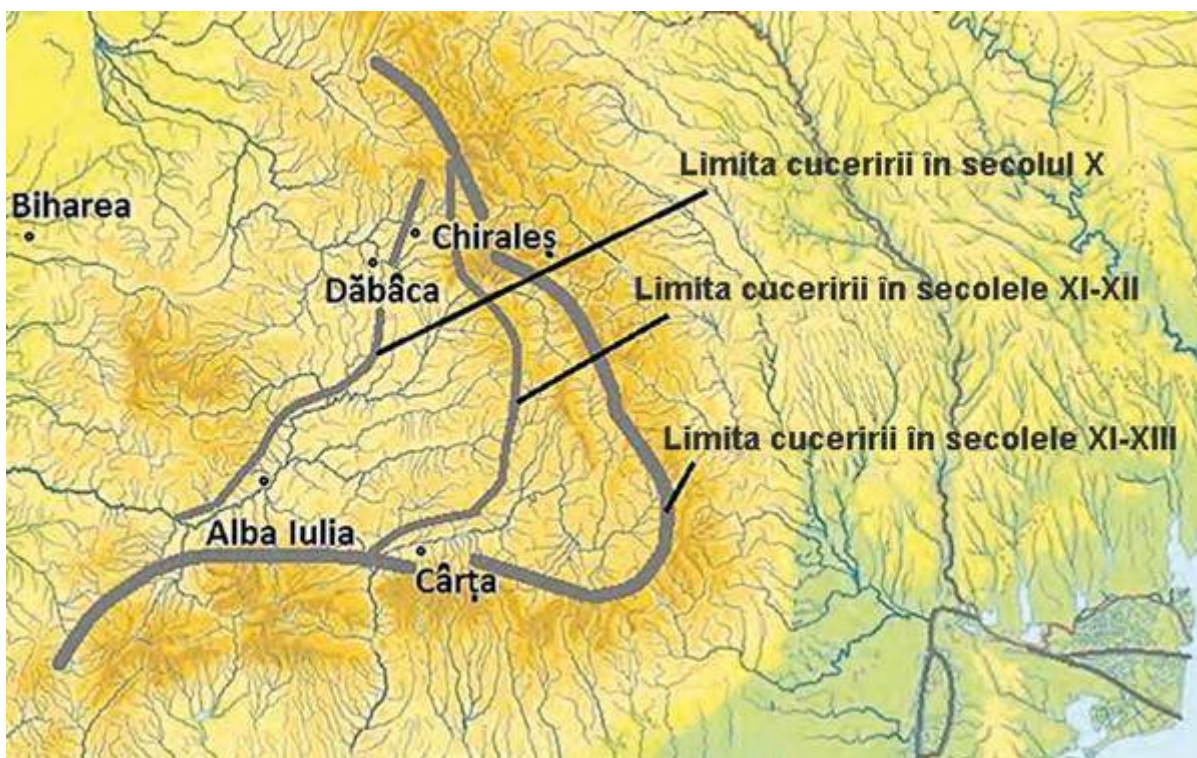
- sec. IX-XIII: a avut loc procesul de unificare teritorială a Transilvaniei, care s-a realizat sub dominația regatului maghiar

Mijloace folosite de maghiari în vederea cuceririi spațiului transilvănean:

- **pe plan militar** -> au cucerit și anexat cetățile de apărare
- **pe plan politic** -> au încercat să înlocuiască forma autohtonă de organizare politică (voievodatul) cu principatul, însă fără rezultat -> în 1111 este menționat principele Mercurius, iar 1176 este menționat voievodul Leustachius
- **pe plan administrativ** -> ungurii au organizat comitatele (unități administrative specifice Regatului Ungariei) -> exemplu: Comitatul Bihorului
Organizarea administrativ-teritorială a Transilvaniei: comitate (specifice ungurilor), scaune (specifice sașilor și secuilor) și districte (specifice românilor; sașii aveau 2 districte - Brașov și Bistrița)
- **pe plan etnic** -> au colonizat acest teritoriu cu sași și secui, care se bucură de privilegii și autonomie -> aceștia se organizează politic, administrativ și

juridic separat

- **pe plan religios** -> ungurii au încercat să impună catolicismul -> au fost aduse în Transilvania ordine călugărești predicatorie (dominicani, franciscani) și războinice (teutonii, ioaniții)
 - 1366: au fost adoptate *Diplomele regale* de către Ludovic I de Anjou, prin care se adopta sistemul "religiei recepte" (cei care nu erau catolici nu aveau drepturi politice, calitatea de nobil fiind condiționată de apartenența la catolicism)

Etapele cuceririi Transilvaniei de către unguri | sursa: quora.com

Transilvania a fost voievodat autonom în cadrul Regatului Ungariei până în 1540, când statul maghiar a fost cucerit de Imperiul Otoman. Începând cu 1541, Transilvania a devenit principat autonom sub suzeranitate otomană.

Întemeierea Țării Românești

Procesul de formare a statului medieval Țara Românească a avut la bază **două etape**:

I. Etapa unificării formațiunilor politice prestatale

- 1277-1279: încercarea eșuată a voievodului Litovoi de a îndepărta suzeranitatea maghiară
- formațiunile politice prestatale sunt unite în timpul lui Basarab I (1310-1352)
- Basarab I intră în conflict cu regalitatea maghiară din cauza Banatului de Severin
- 1330: bătălia de la Posada -> Basarab I îl învinge pe Carol Robert de Anjou, regele Ungariei (izvor: *Cronica pictată de la Viena*) -> Țara Românească a devenit independentă

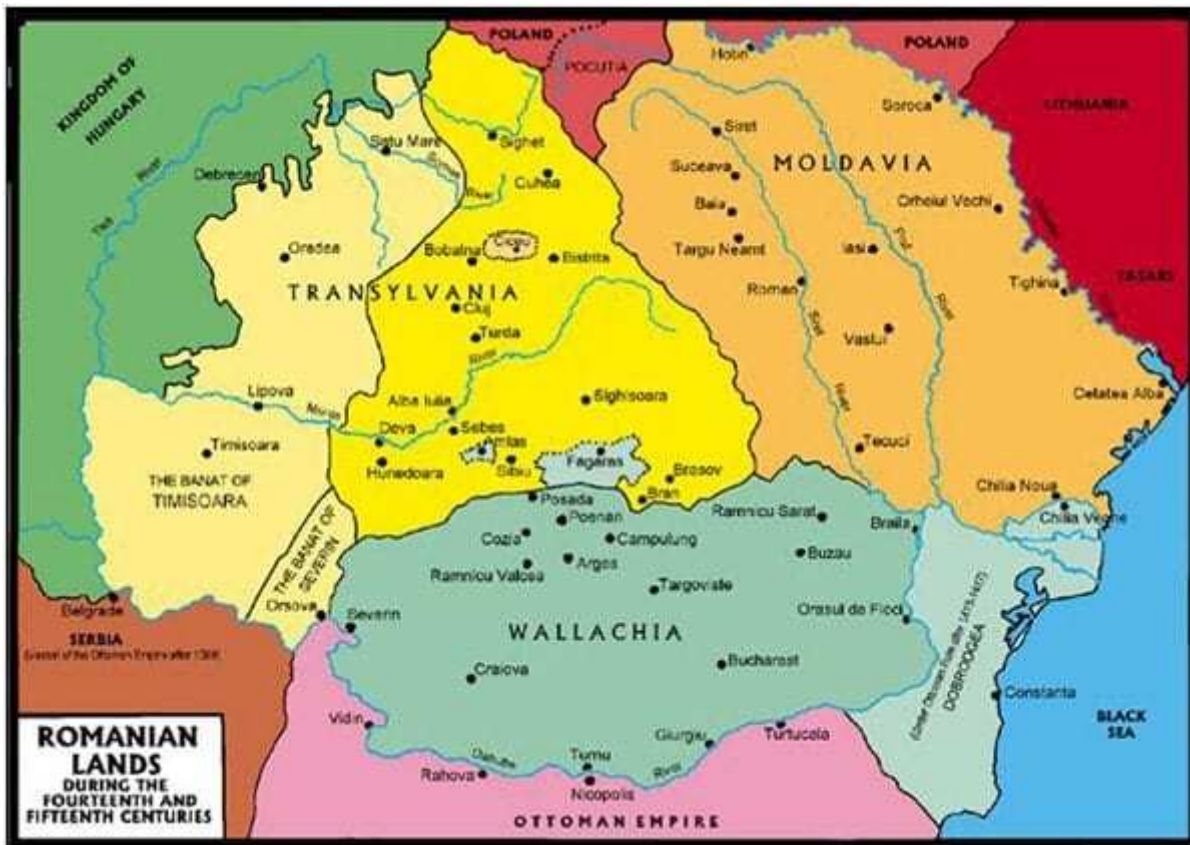
Descălecatul lui Negru Vodă

- tradiția istorică atribuie formarea Țării Românești lui Negru-Vodă, un voievod din Făgăraș, care a "descălecat" la Câmpulung și la Argeș (între anii 1290-1291), unde i-a supus pe boieri
- acest fapt nu este probat de sursele istorice

descălecat = termen utilizat de cronicari pentru a descrie întemeierea statelor românești extracarpătice de către un voievod din Transilvania

II. Etapa consolidării țării

- procesul de consolidare s-a realizat în timpul urmașilor lui Basarab I
- Nicolae Alexandru (1352-1364) și Vladislav Vlaicu (1364-1377)
- au fost create primele instituții interne (mitropoliile ortodoxe de la Curtea de Argeș și Severin, cancelaria domnească)
- s-au bătut primele monede

Statele medievale românești | sursa: forums.ageofempires.com

Întemeierea Moldovei

Procesul de formare a statului medieval Moldova a avut la bază **două etape**:

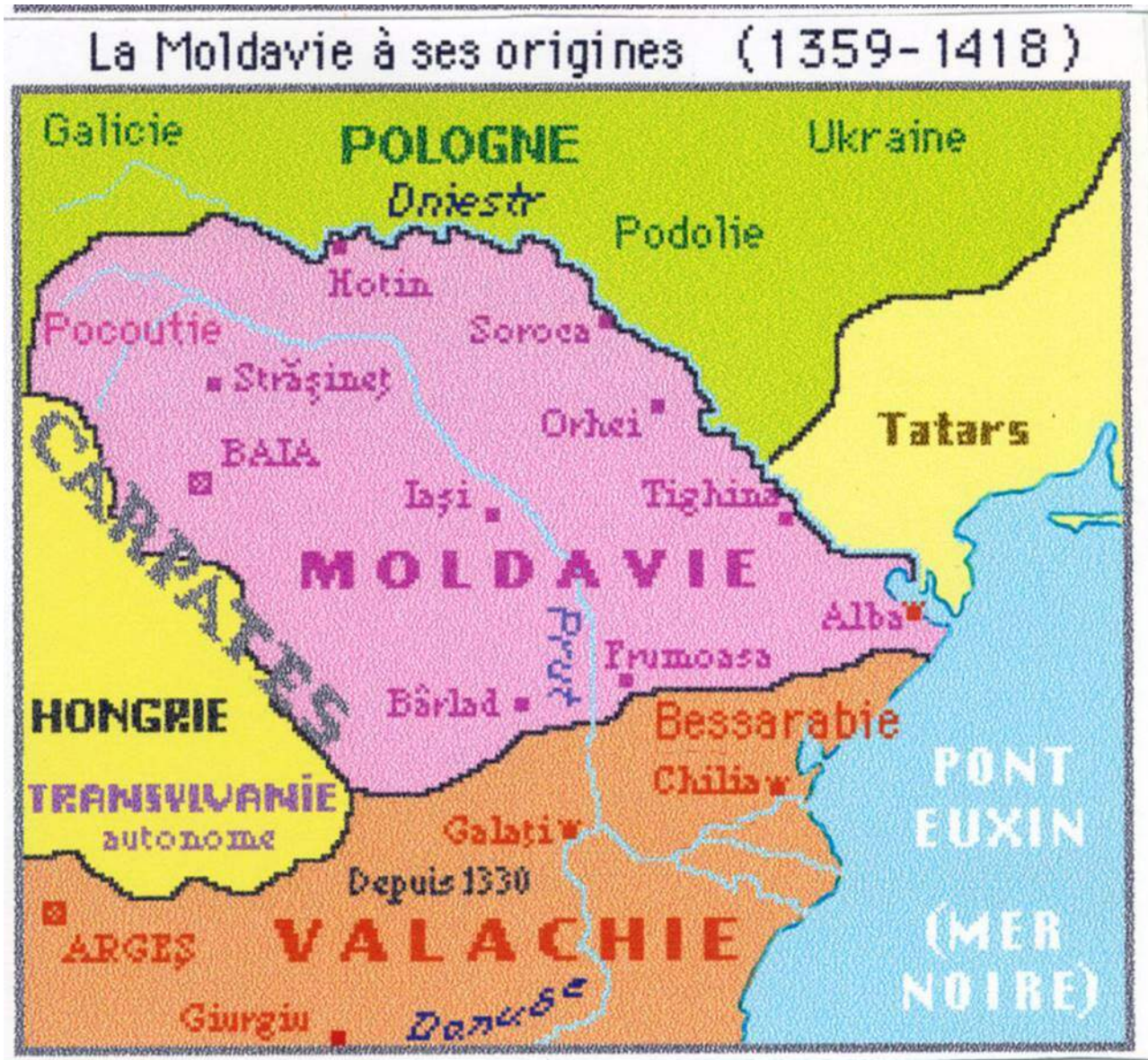
I. Etapa descălecatelor:

- Descălecatul lui Dragoș
 - mijlocul secolului al XIV-lea: la est de Carpați, ungurii întreprind expediții militare împotriva tătarilor
 - în timpul acestor expediții militare, în nordul Moldovei este constituită **o marcă de apărare** condusă de Dragoș (acesta era un voievod din Maramureș)
 - marca de apărare, cu centrul la Baia, s-a aflat sub suzeranitate maghiară și sub urmașii lui Dragoș – Sas și Balc
- Descălecatul lui Bogdan din Cuhea
 - Bogdan a fost un voievod din Maramureș

- Bogdan a intrat în conflict cu regalitatea maghiară -> trece în Moldova, unde cu sprijinul boierimii moldovene îl înlătură pe Balce
- Bogdan I (1363-1367) îndepărtează pretențiile de suzeranitate ale Ungariei și obține **independența Moldovei** (izvor: *Cronica lui Ioan de Târnave*)

II. Etapa unificării teritoriale și a consolidării țării

- consolidarea Moldovei s-a făcut în timpul domniilor lui Lațcu, Petru al II-lea și Roman I
- au fost create **primele instituții interne** (mitropolia ortodoxă, cancelaria domnească)
- s-au bătut primele monede
- au fost unificate teritoriile dintre Carpați, Nistru, Dunăre și Marea Neagră -> a luat naștere **Moldova Mare**

Întemeierea Moldovei | sursa: wikipedia.org

Întemeierea Dobrogei

- Dobrogea este teritoriul situat între Dunăre și Marea Neagră
- nucleul statului dobrogean l-a reprezentat **Țara Cavarnei** (Țara Cărvunei), care a fost menționată, pentru prima dată, în 1230
- între anii 1346-1348, Țara Cavarnei a fost condusă de Balica
- procesul de unificare a formațiunilor politice prestatale din spațiul dobrogean în timpul domniei lui Dobrotici (1348-1386), fratele lui Balica
- ultimul conducător al Dobrogei a fost Ivanco, fiul lui Dobrotici, în timpul

căruia, statul situat între Dunăre și Marea Neagră a fost alipit de Mircea cel Bătrân Țării Românești în 1388/1389